

Labai sumažėjus produkcijos realizavimui UAB „Baldų artelė“ direktorius 2014 m. sausio 20 d. vienam iš dviejų didmeninės prekybos vadybininkų A.A. įteikė rašytinį įspėjimą dėl darbo sutarties nutraukimo DK 129 str. pagrindu. Įspėjime buvo nurodyta, jog atsižvelgiant į ekonominę Bendrovės būklę, direktorius, vadovaudamasis Bendrovės įstatais, priėmė sprendimą panaikinti vieną iš dviejų didmeninės prekybos vadybininkų etatų ir A.A. bus atleistas 2014 m. vasario 21 d. Įspėjime taip pat buvo nurodyta, jog, atsižvelgiant į sunkią Bendrovės ekonominę padėtį, darbuotojui A.A. priklausanti 3 vidutinio darbo užmokesčio dydžio išeitinė išmoka bus išmokėta dalimis, po 1 VDU dydžio sumą per 3 mėnesius nuo darbo sutarties nutraukimo.

Po darbo sutarties nutraukimo, 2014 m. kovo 10 d. A.A. apylinkės teismui pateikė ieškinį dėl neteisėto atleidimo iš darbo, kuriame prašė pripažinti atleidimą iš darbo neteisėtu, kadangi darbdavys pažeidė atleidimo pagal DK 129 str. tvarką: pirma, nebuvo jokios svarbios priežasties nutraukti darbo sutartį DK 129 str. pagrindu, kadangi produkcijos realizavimo sumažėjimas gali būti laikinas ir nerodo blogos Bendrovės ekonominės padėties; be to, A.A. teikia išlaikymą savo 10 metų sūnui, kuris po santuokos nutraukimo gyvena su motina, todėl jo atžvilgiu atleidimas galėjo būti taikomas tik išimtiniais ypatingais atvejais ir įspėjant apie atleidimą ne prieš du, bet prieš keturis mėnesius; antra, darbdavys nepasiūlė darbuotojui kito darbo, nors tuo metu, kai A.A. buvo įspėtas apie atleidimą, Bendrovė internete buvo paskelbusi, jog ieško dviejų valytojų; Taip pat A.A. prašo teismo negražinti jo darbą, priteisti jam VDU už priverstinės pravaikštos laiką nuo atleidimo iki teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos, priteisti iš darbdavio neišmokėtą 2 VDU dydžio išeitinės išmokos dalį (1 VDU dydis jau buvo išmokėtas atleidimo iš darbo dieną kartu su darbo užmokesčiu ir kompensacija už nepanaudotas atostogas), bei priteisti darbuotojo VDU už visą uždelsimo atsiskaityti laiką.

Teismas, priimdamas ieškinį, atsisakė nagrinėti darbuotojo reikalavimo dalį susijusią su neišmokėtos 2 VDU dydžio išeitinės išmokos dalies bei darbuotojo VDU už visą uždelsimo atsiskaityti laiką priteisimu, kadangi šiam ginčui turi būti taikoma ikiteisminė nagrinėjimo procedūra, ir darbuotojas pirma turi kreiptis į darbo ginčų komisiją.

Darbdavys su ieškinio reikalavimais nesutiko ir papildomai nurodė jog: tik pats darbdavys gali ir turi prerogatyvą vertinti savo ekonominę ar finansinę būklę ir spręsti, ar reikia ir kada reikia atleisti darbuotojus; A.A. kitas darbas nebuvo pasiūlytas dėl to, jog jo išsilavinimas (aukštasis universitetinis) ir kvalifikacija neatitinka valytojams nustatytų pareigybės aprašymuose reikalavimų.

Įvertinkite šią situaciją ir pateikite argumentuotus atsakymus:

- 1. Kokios DK įtvirtintos garantijos darbuotojui turėjo būti taikomos?. Ar jos buvo pažeistos?*
- 2. Ar darbdavys turėjo pareigą siūlyti darbuotojui valytojo darbą? Ar buvo pažeistos DK normos šiuo atveju?*
- 3. Ar teismas pagrįstai atsisakė nagrinėti ieškinio reikalavimus dėl neišmokėtos 2 VDU dydžio išeitinės išmokos dalies bei darbuotojo VDU už visą uždelsimo atsiskaityti laiką priteisimo?*
- 4. Ar galėtų teismas, ieškinio tenkinimo atveju, viršyti A.A. ieškinyje pareiktus reikalavimus, ir priteisti darbuotojui neturtinę žalą?*

Baudžiamosios teisės ir proceso praktinė užduotis

Gavus pranešimą apie miesto gatvėje nepadoriai besielgiantį girtą asmenį, policija sulaukė Kurgaitį. Nustatyta, kad neblaivus Kurgaitis, garsiai kvatodamas, gatve einantiems žmonėms rodė nuogus sėdmenis. Tą pačią dieną Kurgaičiui surašyti administracinio teisės pažeidimo protokolas ir nutarimas administracinio teisės pažeidimo byloje, kuriuo jis pagal ATPK 178 straipsnio 1 dalį (už girtu pasirodymą viešosiose vietose įžeidžiant žmogaus orumą ir visuomeninę dorovę) nubaustas įspėjimu.

Po dviejų savaičių dėl minėtų Kurgaičio veiksmų pradėtas ikiteisminis tyrimas pagal BK 153 straipsnį (tvirkinamieji veiksmai), nes Kurgaičio nuogus sėdmenis matė ne tik suaugusieji, bet ir 10 ir 12 metų vaikai, kurie su tėvais ėjo gatve. Kurgaičiui pareikšti įtarimai pagal BK 153 straipsnį ir tvirkinimo byla perduota teismui.

Teismo posėdžio metu Kurgaitis prisipažino dėl nepadoraus elgesio gatvėje, bet neigė tvirkinęs vaikus, todėl prašė teismo jį bausti pagal BK 284 straipsnio 2 dalį.

Kurgaičio gynėjas pareikalavo nutraukti bylą, nes kaltinamasis jau yra administracine tvarka nubaustas už tuos pačius veiksmus, todėl antras procesas prieš jį negalimas.

Prokuroras teigė, kad administracine tvarka Kurgaitis nubaustas visai už kito pobūdžio veiką, todėl procesas turi būti tęsiamas, o Kurgaitis pripažintas kaltu dėl tvirkinimo.

Argumentuotai atsakykite į šiuos klausimus:

- 1) *Ar Kurgaitis pagrįstai apkaltintas tvirkinimu?*
- 2) *Ar baudžiamasis procesas prieš Kurgaitį nepažeidžia draudimo antrą kartą bausti už tą pačią veiką?*
- 3) *Kokį procesinį sprendimą turi priimti teisėjas šioje byloje?*
  - a) *apkaltinamąjį nuosprendį pagal BK 153 straipsnį;*
  - b) *apkaltinamąjį nuosprendį pagal BK 284 straipsnio 2 dalį;*
  - c) *išteisinamąjį nuosprendį pagal BK 153 straipsnį;*
  - d) *nutartį nutraukti bylą remiantis BPK 3 straipsnio 1 dalies 8 punktu?*